

Szczyt wielkich demokracji: UE–Indie

Patryk Kugiel

Głównymi tematami szczytu UE–Indie z 15 lipca była pandemia, współpraca gospodarcza i napięcia w systemie międzynarodowym, m.in. rywalizacja USA–Chiny czy paraliż WTO. Chociaż nie osiągnięto przełomu w kwestiach umowy o wolnym handlu, rezultaty spotkania wskazują na wzmacnianie pozycji Indii jako kluczowego partnera strategicznego UE, dzielącego wartości demokratyczne i popierającego wolny handel i multilateralizm. Można się też spodziewać poszerzenia zakresu współpracy, np. o kwestie bezpieczeństwa.

Jakie były uwarunkowania szczytu?

[15. szczyt UE–Indie, planowany na 13 marca i przełożony z powodu pandemii COVID-19](#), odbył się 15 lipca w formie wideokonferencji. Było to pierwsze spotkanie liderów po trzyletniej przerwie, przyjęciu Strategii UE wobec Indii (w 2018 r.), zmianie unijnego przywództwa (w 2019 r.) i wyjściu Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej (w 2020 r.), co stworzyło okazję do nadania nowego impulsu partnerstwu, uznawanemu tradycyjnie za nierealizujące swojego potencjału. Do spotkania doszło także w momencie ważnego zbliżenia stanowisk obu stron w sprawie Chin – po [poważnym pogorszeniu stosunków indyjsko-chińskich w czerwcu](#) i [zaostreniu polityki Unii wobec ChRL](#) w ostatnich miesiącach. Pandemia COVID-19 sprawiła, że ważnym wymiarem dyskusji stała się współpraca w zakresie ochrony zdrowia i odbudowy gospodarek po kryzysie.

Jakie są główne rezultaty szczytu?

Strony przyjęły wspólny Plan działań do 2025 r., który ma ukierunkować współpracę w ponad 20 dziedzinach. Chociaż rdzeń relacji stanowią nadal sprawy gospodarcze (np. wsparcie modernizacji Indii, transformacja cyfrowa, w tym 5G i AI, zielona energetyka), to współpraca ma w większym stopniu obejmować też kwestie bezpieczeństwa i strategiczne. Plan proponuje m.in. regularne konsultacje w zakresie zapobiegania i zwalczania terroryzmu (zapowiedź negocjacji porozumienia między Europolem a indyjskim Centralnym Biurem Śledczym) i piractwa na morzach, rozbrojenia, cyberbezpieczeństwa, stabilności na Oceanie

Indyjskim, częstsze wymiany wojskowych czy kontakty akademii obrony. Po raz pierwszy zapowiedziano też trójstronną współpracę rozwojową w państwach trzecich i wspólne projekty na Indo-Pacyfiku. Ważnym efektem jest też zapowiedź współpracy w zakresie cywilnej energii nuklearnej w formie porozumienia Euroatomu z Indiami.

Czy dokonano postępu w sprawie umowy o wolnym handlu i jakie są perspektywy kontynuacji negocjacji?

Brak przełomu czy nawet wyznaczenia jasnych celów w prowadzonych od 2007 i zawieszonych w 2013 r. negocjacjach umowy o wolnym handlu i inwestycjach (BTIA) można uznać za główną słabość spotkania. O ile Unia potwierdziła wolę zawarcia ambitnego i kompleksowego porozumienia (obejmującego też klauzule dotyczącą praw pracowniczych, standardów ochrony środowiska itp.), o tyle w Indiach rośnie w ostatnich latach tendencja do ochrony własnego rynku (np. wymówienie umów o ochronie inwestycji z państwami UE w 2016 r.). Nerozwiazane pozostają m.in. kwestie indyjskich ceł na samochody czy alkohol, dostępu do rynku zamówień publicznych i standardów ochrony danych cyfrowych. Praktycznym sposobem na omówienie tych różnic i ewentualne wznowienie negocjacji ma być powołany na szczycie dialog ds. handlu i inwestycji na poziomie ministrów handlu.

Jakie są perspektywy relacji UE–Indie?

Dobra atmosfera rozmów i osiągnięte rezultaty kontrastują [z fiaskiem szczytu UE–Chiny z 22 czerwca br.](#), pokazując, że Indie będą stopniowo zastępować ChRL jako kluczowy

KOMENTARZ PISM

partner UE w Azji. Zbliżeniu służy podzielane przez obie strony przywiązanie do wartości demokratycznych. Choć nie jest to nowa wartość łącząca Unię i Indie, zyskuje dodatkowe znaczenie w obliczu obaw przed autorytarnymi Chinami. W najbliższych miesiącach należy oczekiwać intensyfikacji kontaktów dwustronnych i uruchomienia nowych formatów dialogu w kwestiach bezpieczeństwa i gospodarczych. Jest

prawdopodobne, że obie strony podejmą wspólną inicjatywę wypracowania globalnych standardów związanych z 5G, wykorzystaniem sztucznej inteligencji czy konektywnością. Utrzymanie pozytywnego trendu rozwoju stosunków dwustronnych będzie w dużej mierze zależało od rozwoju sytuacji w Indiach, w tym stanowiska wobec umowy handlowej, czy stanu demokracji w tym państwie.